

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Landsorganisasjonen i Norge For 2020

”En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet.”

Til lesere av rapporten

En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i Etisk handel Norge er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i Etisk handel Norge kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange Etisk handel Norge-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i Etisk handel Norge. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Hans-Christian Gabrielsen, LO-leder**

Landsorganisasjonen i Norge (LO) er Norges største og eldste arbeidstakerorganisasjon. Over 970 000 medlemmer er organisert i en rekke fagforbund tilsluttet LO.

LO arbeider for et anstendig og trygt arbeidsliv nasjonalt og internasjonalt. Vårt aktive og synlige engasjement i samfunnet er nødvendig for å sikre en demokratisk utvikling og mer rettferdig fordeling i vårt samfunn som helhet. I tillegg til å utvikle våre tariffavtaler og legge press på regelverk- og politikktutforming kjemper LO mot forretningsmodeller hvor målet er å sette land med lave lønninger opp mot hverandre. For mange arbeidstakere betyr arbeid i globale produksjonsskjeder lave lønninger, utrygge tilsetningsforhold, ingen mulighet til organisering og umenneskelige arbeidsforhold.

Anstendig arbeid er den viktigste veien ut av fattigdom. LOs internasjonale engasjement handler om solidaritet med arbeidere i alle land som kjemper for økonomisk og sosial rettferdighet. Kjernevirksomheten til LOs solidaritetsarbeid er å bidra til implementering av prosjekter for å styrke arbeidstakeres rettigheter og anstendig arbeid, i 2020 hadde vi 25 prosjekter i 22 land.

Koronapandemien har mange konsekvenser og utfordrer oss. I kjølvannet av global krise har ¼ mrd årsverk gått tapt i 2020 (iflg ILO). Det har også blitt mer risikofylt å være fagorganisert i deler av verden. Kvinner og lavtlønnede er særlig utsatt for lønnsdumping og uverdige arbeidsforhold. Dette har også ført til økt innsats fra LOs side på slavearbeid, med særlig fokus på landbruk og fiskeri.

LO er en samfunnsansvarlig organisasjon med særlig fokus på bærekraftsmålene 5 likestilling mellom kjønnene, 8 anstendig arbeid, 10 mindre ulikhet og 13 stoppe klimaendringene. Vi arbeider kontinuerlig for å styrke og videreutvikle vår innsats for etisk handel, arbeidstakers rettigheter, klima og miljø. Vi jobber for en rettferdig omstilling til en klimavennlig framtid.

Vi er stolte av å være en av stifterene av Initiativ for etisk handel i 2000 og vil bidra til å styrke samarbeidet med Etisk Handel Norge.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Landsorganisasjonen i Norge

Type organisasjon:

Interesseorganisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Landsorganisasjonen i Norge (LO) er Norges største lønnstakerorganisasjon. Over 970 000 medlemmer er organisert i en rekke fagforbund som er tilsluttet LO.

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

282

Omsetning (NOK):

500 000 000

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Mosambik

Malawi

Eswatini

Zimbabwe

Tanzania (Zanzibar)

Etiopia

Ghana

Tunisia

Thailand

Kambodsja

Filippinene

Hongkong/Malaysia (samme prosjekt)

Colombia

Peru

Cuba

Oman

Bahrain

Polen

Litauen

Bulgaria

Latvia

Estland

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Gunn Kristoffersen

Tittel: Administrasjonssjef

Epost: gunn.kristoffersen@lo.no

Telefon: 93455964

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2000

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Gunn Kristoffersen, avdelingsleder administrasjonsavdelingen

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

Retningslinjer for etisk handel, etiske retningslinjer for kapitalforvaltning, etisk handel er omtalt i LOs handlingsprogram vedtatt på kongressen i 2017, internasjonale prosjekter har egne etiske retningslinjer og prosedyrer for å forhindre korrupsjon.

Annet

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i Etisk handel Norge:

Vi har vår etiske retningslinjer på intranett. I 2020 skulle vi hatt et internkurs som grunnet Koronapandemien har blitt utsatt på ubestemt tid.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Bidra inn til ekspertmøte i ILO på leverandørkjeder	I forkant av møtet jobbet LO aktivt opp mot myndighetene for å fremme fagbevegelsens perspektiver og krav
Styrking av arbeidet til LO's partnere i sør med procurement, antikorrupsjon og varsling, inkl. oppdatering av policy og rutiner, samt kursing	Revidert og forbedret procurement policy, antikorrupsjonspolicy og varslingsrutiner med en rekke av våre partnere internasjonalt. Kursaktiviteten har vært lavere grunnet Koronapandemien. Dette arbeidet er pågående og kontinuerlig.

Aktiviteter:	Status/framdrift
Bidra til implementering av prosjekter for å styrke arbeidstageres rettigheter og anstendig arbeid i 22 land	Dette er kjernevirksomheten til LOs internasjonale arbeid og dermed et kontinuerlig fokus.
Utvikle og pilotere nye digitale verktøy for å bl.a. monitorere fremdrift knyttet til arbeidstageres rettigheter og anstendig arbeid i flere partnerland	Har startet med utviklingen av dette, men har måttet legge det litt på is grunnet Koronapandemien og reiserestriksjonene. Vi må fysisk i feltet for dette arbeidet.
Gjennomgang av og støtte til utvikling/forbedring av policier på seksuell trakassering i hovedsamarbeidsland	Arbeidet er startet, men er et langsiktig arbeid. Blant annet partnere i Mosambik og Filippinene har etablert nye policier på seksuell trakassering siste år.
Internt kurs om etisk handel og innkjøpsrutiner	Utsatt grunnet Koronapandemi
Bruke Etisk Handel-medlemskapet mer aktivt. Vi vil søke støtte til leverandørvurdering	Utsatt
Delta aktivt i ILOs applikasjonskomité, som behandler brudd på ILO-konvensjoner	Utsatt
Jobbe for ivaretagelse av arbeidstakerrettigheter ved inngåelse av handelsavtaler mellom Norge og andre land	Kontinuerlig fokus
Være et aktivt medlem i OECDs kontaktpunkt	Deltatt aktivt

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:
Internt kurs om etisk handel og innkjøpsrutiner
Fortsatt utvikling og styrking av LOs globale «Decent Work» program som består av prosjekter på organisering, kollektive forhandlinger, likestilling og forbedring av policy og lovverk for arbeidstakeres rettigheter i 14 utviklingsland.
LO har søkt midler til et prosjekt om moderne slaveri. Vil sette i gang et program om moderne slaveri i tre land hvis søknaden innvilges. Dette vil foregå i 2021 til 2023.
Fortsette arbeidet med kontinuerlig forbedring av policy og praksis på antikorrupsjon, procurement og varsling med partnere i utviklingsland. Midler satt av til kapasitetsbygging av partnere særlig på antikorrupsjon.
Fortsatt prosjektsamarbeid i Øst-Europa. I 2021 utvider LO prosjektarbeidet med arbeidstakeres rettigheter i Øst-Europa til å også omfattes Romania, Ungarn og Kroatia.
LO vil jobbe for et ansvarlig næringsliv i forbindelse med oppfølgingen av Kongressens uttalelse om Palestina og gjennom prosessene på Europeisk og globalt nivå for få på plass bindene regler for aktsomhetsvurderinger.
Arbeidet for å få HMS inkludert som en av ILOs grunnleggende rettigheter og for å få ratifisert konvensjon 190

Aktiviteter:

om vold og trakassering i arbeidslivet har høy prioritet

Bruke Etisk Handel-medlemskapet mer aktivt. Vi vil søke støtte til leverandørvurdering

Fortsette vårt aktive arbeid i ILO, OECDs kontaktpunkt, fokus på handelsavtaler med mer

“Erstatt med frivillig sitat som sier
noe om god praksis eller vilje”

Photo: Flickr, ILO Better Work Programme

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Photo: Shutterstock

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Tunisia	I 2020 kan vi trekke frem arbeidet med partnere på sosial dialog for å påvirke sine myndigheters Covid-19 innsats. F.eks. i Tunisia jobbet vår partner UGTT frem en avtale sammen med myndighetene og arbeidsgiver som sikret at halvannen million tunisiere i privat sektor fikk beholde jobbene sine gjennom koronakrisen. Innholdet gikk på en deling av kostnader mellom arbeidsgiver og myndighetene og avtalen anses som svært viktig i et land uten sosiale sikkerhetsnett i privat sektor.	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Lønn ☒ Regulære ansettelse
Zanzibar	På f.eks. Zanzibar lykkes partner i samarbeid med arbeidsgiverorganisasjonen i å lobbe myndighetene for etablering av et sosialt velferdsfond som bidrar med arbeidsledighetstrygd for de mange som mistet/ble permittert fra jobbene sine, særlig i hotell- og servicesektoren	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Lønn ☒ Regulære ansettelse
Europa	LO har jobbet med prosjekter på arbeidstakeres rettigheter i Litauen, Polen, Bulgaria, Latvia, og Estland. I 2020 har LO f.eks. jobbet sammen med sin polske partner særlig på migrantarbeidere og deres rettigheter i Polen.	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Regulære ansettelse
Malawi	LO jobber kontinuerlig med forbedring av policy og praksis på antikorrupsjon med partnere. I 2020 støttet vi f.eks. partner i Malawi med revidering av sin antikorrupsjonspolicy, både gjennom råd og innspill fra LO og ved å finansiere et samarbeid med Malawi	☒ Korrupsjon

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
	anticorruption bureau om kapasitetsbygging av ansatte hos partner.	
EFTA	LO har arbeidet aktivt, som medlem av EFTAs konsultative komite, med oppfølgingen av arbeidstakerrettigheter i bærekraftskapitlene i EFTAs handelsavtaler med tredjeland. I forbindelse med EFTAs gjennomgang av modellkapitlet for bærekraftig utvikling i EFTAs handelsavtaler har LO fremmet forslag om og fått gjennomslag for at kvinners rettigheter og muligheter til arbeid og tilgang til investeringsmuligheter er inkludert som eget avtalepunkt i bærekraftskapitlet.	☒ Diskriminering
ILO	LO har arbeidet or å få HMS inkludert som en av ILOs grunnleggende rettigheter, og for å få ratifisert konvensjon 190 om vold og trakassering i arbeidslivet.	☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet
FN	LO deltok på FNs toppmøte for oppfølging av bærekraftsmålene og vektla arbeidstakerrettigheter, involvering av fagbevegelsen og formalisering av arbeidslivet i sitt plenumsinnlegg og innspill til sluttokumentet	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Miljø

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse

Tiltak	Beskrivelse
Dette er tema i møter med leverandører	

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

LO innledet og deltok i debatten på konferansen «Når folkeretten brytes» med fokus på ansvar og sanksjonsapparat i møte med Israels okkupasjon av de palestinske områdene. LO har sendt brev til Sporveien, Vy, Norske Tog, Flytoget og bedt dem om ikke å gi kontrakter til det baskiske selskapet Construcciones y Auxiliars de Ferrocarriles (CAF) som har inngått kontrakt om utvidelse og drift av forstadsbanen som skal knytte de ulovlige israelske bosettingene sammen med Jerusalem. Utvidelsene skjer på okkupert palestinsk land. LO har også kontaktet Nores Bank/Statens pensjonsfond utland og bedt om at SPU trekker seg ut av selskap som opererer på okkupert land i strid med folkeretten.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

Vedlegges.

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Ved innkjøp og leverandøravtaler legges etiske retningslinjer alltid ved. Vi legger vekt på leverandørens prioriteringer til våre etiske krav.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

LO har to krav til leverandører: 1) organisert arbeidskraft og 2) følge LOs etiske retningslinjer. Leverandører får alltid vite om disse kravene.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

LO har få leverandører og tett dialog med de vi har for å sikre at våre krav blir holdt. LO har et aktivt forhold til sine leverandører, og bytter hvis nødvendig.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Få leverandører og nære samarbeid. Vi er i dialog for å samarbeide tettere med Etisk Handel Norge for å få verktøy og assistanse i forhold til leverandørvurdering. Dette har vi ikke fått jobbet med siden Norge har vært nedstengt, men vi fortsetter dette arbeidet da vi åpner opp samfunnet igjen.

Kontakt:

Landsorganisasjonen i Norge

Gunn Kristoffersen

gunn.kristoffersen@lo.no

93455964